

Sprawozdanie

komisji budżetowej o wnioskach Wydziału krajowego w sprawie zaciągnięcia pożyczki na potrzeby szpitalu lwowskiego.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 15 października Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek o zaciągnięcie z funduszków krajowych, pożyczki amortyzacyjnej na 160.000 złr. w celu uporządkowania stosunków szpitalu lwowskiego.

Tak uzasadnienie wniosku jak i przeznaczenie kwoty drogą pożyczki uzyskać się mającej, rozkłada się na dwie zupełnie różne części, które w tym jednym zostają pomiędzy sobą związku, że obydwie spraw i potrzeb szpitalu lwowskiego dotyczą.

Co do pierwszej: Wydział krajowy wykazuje 72.168 złr na potrzeby budowy i rekonstrukcyi w gmachu szpitalnym, a do sumy tej dochodzi następującem zestawieniem:

Na podniesienie drugiego piętra i postawienie nowego dachu	63 250 zł.
na trupiarnię i prosektoryum	18.000 „
na kanały i wentylacyę	12.800 „
na pralnie i łazienkę	15.000 „
razem	109 050 zł.

Wszystkie te roboty Sejm przeszłoroczny uznał za potrzebne i osobną uchwałą upoważnił Wydział krajowy do użycia na ten cel kapitałów będących własnością lwowskich zakładów chorych, obłąkanych i położnic, koszt jednakże tych robót miał nieprzenosić łącznej sumy 48.183 złr. 55 ct. Reszta do wysokości 48.163 zł 55 ct. jaka zabraknie po spieniężeniu wyżej wspomnianych kapitałów zakładowych, miała być uzupełnioną, nasamprzód przez oszczędności z roku 1871., a następnie z funduszu krajowego.

Późniejsza dodatkowa uchwała w Sejmie z roku zeszłego stanowi, że w razie niedostateczności tych funduszków nadwyżka kosztów budowy i rekonstrukcyi gmachu szpitalnego pokryta być ma za pomocą kredytu, koszta tych robót nie mogą jednakże przenosić sumy 30.000 zł. w. a.

Przedewszystkiem zauważyć potrzeba, że nadzieja pokrycia jakiegokolwiek części wydatków oszczędnościami z r. 1871. okazała się złudną, zamknięcie rachunków w tej rubryce nie tylko nie wykazuje nadwyżki, lecz przeciwnie niedobór w kwocie 14.330 zł. 91 ct.

Zspieniężenie kapitałów zakładowych dało następujący rezultat:

Dla oddziału chorych	35.666 zł. 48 $\frac{1}{2}$ c.
" " położnic	1.216 " 40 $\frac{1}{2}$ "
" " obłąkanych	5.727 " 9 $\frac{1}{2}$ "
Czyli łącznie	42.609 zł. 98 $\frac{1}{2}$ c.

Od tego jednakże odtrącić trzeba sumę 5.729 zł 9 $\frac{1}{2}$ ct. funduszu obłąkanych jako postanowieniem Sejmu przeznaczony na budowę zakładu w Kulparkowie, tak że pozostaje na koszt budowy i rekonstrukcji gmachu szpitalnego 36 882 zł. 89 ct. w. a., a tę odciągając od zestawienia kosztów obliczanych przez Wydział krajowy na zł. 109.050 otrzymuje się sumę przez Wydział preliminowaną zł. 72.167 c. 11 (w obliczeniu Wydziału krajowego zaszła nie znacząca pomyłka o 1 zł.) Z sumy uzyskanej do rozporządzenia Wydziału krajowego 36.882 zł. 89 ct. wydano dotychczas na budowę i urządzenie nowej trupiarni, prosektoryum i laboratorium chemicznego 18.000 zł tak że pozostaje jeszcze w zapasie 18.882 zł 89 ct., zwrócić jednakże uwagę należy, że budowa ta wykonana została zbyt kosztownie i że przy większej uwadze na konieczną w danych warunkach oszczędność gdzie tylko zaoszczędzić można, za mniejszą sumę wystawiona trupiarnia byłaby może mniej dla oka przyjemną lecz równie praktyczną i celowi odpowiednią

Dalsze wydatki przez Wydział krajowy na budowę w gmachu szpitalnym preliminowane obejmują: na podniesienie drugiego piętra i postawienie nowego dachu zł 63 250. Rokowania jakie Wydział krajowy przeprowadził z przedsiębiorcami hurtownymi okazują, że na tym wydatku nic wcale albo bardzo mało zaoszczędzić można.

Komisyja budżetowa sądzi jednakowoż, że z robotą tą przez pewien czas jeszcze wstrzymać się należy, a to z następujących powodów:

- Wprawdzie dach na gmachu szpitalnym jest już istotnie tak zniszczony, że budowa nowego dachu staje się konieczną, ale nie ma obawy zawalenia na razie, mury nadzwyczajnej grubości nie ulegają zniszczeniu, stan obecny bez szkody i niebezpieczeństwa może jeszcze stać przez parę lat.
- Budowa dachu i podniesienie drugiego piętra natrafiają na bardzo wielkie trudności przy dzisiejszem przepełnieniu szpitalu, albo by chorzy umieszczeni być musieli w dolnej części gmachu z pominięciem do najwyższego stopnia wszystkich względów sanitarnych i humanitarnych, albo musiano by wynajmować bardzo obszerne lokale w mieście, co wcale nie jest łatwym przy braku pomieszczeń jaki okazuje się we Lwowie, a nadto podniosłoby znacznie koszt budowy i utrudniło wykonanie służby lekarskiej.

Wszystkie te trudności stanowczo usunięte będą, skoro przeszło 300 chorych obłąkanych, przeniesieni zostaną do zakładu w Kulparkowie.

- Wzgląd na stopniowe podnoszenie się cen materiałów i robocizny, przytoczony w sprawozdaniu Wydziału krajowego, nie może być uważany za stanowczy, gdyż podniesienie się cen nawet przez lat kilka, z pewnością nie osiągnie wysokości sumy odsetków, jakieby opłacać trzeba od pożyczki przez Wydział krajowy zaprojektowanej.
- Dopóki stosunek z miastem w sprawie szpitalu lwowskiego ostatecznie urządzony nie zostanie, należy o ile tylko być może unikać wszelkich wydatków nadzwyczajnych a tem bardziej obciążenia zakładu jakąkolwiek operacją finansową.

Te same wyżej przytoczone powody a mianowicie względy lit b objaśnione, skłaniają komisję budżetową do przekonania, że urządzenie wentylacji w gmachu szpitalnym do późniejszego czasu odłożyć należy a to tem bardziej, że niema dotychczas ani planów wyrobionych ani nawet uwidocznienia systemu podług jakiego wentylacja miałaby być zaprowadzoną.

Za roboty nagie i bez szkody odłożyć się nie dające poczytuje komisya budżetowa:

- przebudowanie kanałów, które są w stanie groźnym natychmiastowym zawaleniem, koszt tej roboty obliczone są na złr. 3.800.

b) Budowę pralni i łazienek, która jest nagłą tak z powodu oszczędności, gdyż pranie ręczne jest bez mała dwa razy tak kosztowne, jak przy umiejętnym zastosowaniu maszyny parowej a połączenie pralni z łazienką znacznie wydatek na opał zmniejszy, jak i ze względów czystości, porządku i uniknięcia wilgoci, która przez tymczasowe pomieszczenie pralni w piwnicach, rozchodzi się po całym budynku, szkodliwie działa na stan zdrowia mieszkańców zakładu a niszczy mury i sklepienia gmachu.

Wydział krajowy podaje koszty ogólne wystawienia pralni i łazienek na zł. 15.000, cyfry tej jednkże nie usprawiedliwia żadnym planem ani kosztorysami, a przeciwko takiemu przedkładaniu wniosków do uchwały Wysokiemu Sejmowi przy nowych budowlach, komisya budżetowa stanowczo zastrzedz się musi.

Tylko wnioski oparte na dokładnych planach i kosztorysach dają możność sumiennego zbadania przedmiotu i uchwał odpowiednich potrzebom a z uwzględnieniem warunków całości budżetu krajowego, wydatki zaś na takie roboty przygotowawcze, które bardzo znaczne być nie mogą, pokryje Wydział krajowy z funduszu dyspozycyjnego

Na ten raz jeden, wyjątkowo, a to z powodu że budowa pralni jest rzeczą równie nagłą jak i niezbędną, wnosi komisya budżetowa o zezwolenie na pokrycie kosztów budowy pralni i łazienek w kwocie zł. 15.000

Doliczając do tej sumy przeznaczony na budowę kanałów zł. 3 800 otrzymuje się łączna suma 18 800 zł czyli o zł. 882 ct. 89 mniej niż suma pozostająca do rozrządzenia Wydziału krajowego za spieniężone kapitały zakładu szpitalu powszechnego.

Na wykonać się więc mające w ciągu roku budowle, nie zachodzi potrzeba projektowanej przez Wydział krajowy pożyczki.

Przechodząc do wywodów jakimi Wydział krajowy uzasadnia dalsze podniesienia pożyczki z 72.168 zł. na zł. 159.720 ct. 73. czyli okrągło na 160.000 zł. znajdujemy następujące cyfry:

na pokrycie niedoboru	1871 r.	14.330 zł.
„ „ „	1872 r.	10.000 „
na zwrot zaliczek funduszowi krajowemu		53.221 zł. 82 ct.
na kapitał obrotowy		10.000 „
Razem		87.551 zł. 82 ct.

Tu przedewszystkiem uderza, że wszystkie te sumy, albo należą się funduszowi krajowemu, albo z funduszu krajowego podniesione być muszą, pożyczka zaś jaką Wydział kraj. wnosi, także miałaby być zaciągniętą od funduszu krajowego. Jest to więc raczej zmiana manipulacji rachunkowej niżeli operacya finansowa, bezpotrzebne dodanie jeszcze jednego kółka do tak już zkomplikowanej maszyny rachunkowości Wydziału krajowego. Korzyść, jaką sobie Wydział kraj. z tej zmiany obiecywał była, że uniknie się tym sposobem wstawiania za każdą razą zaliczek zwracanych. lub na nowo pobieranych w rubryki rozchodu i przychodu funduszy szpitalnych, i że przez to samo uniknie się podnoszenia nad miarę sum w budżecie wykazanych, cyframi pozornymi, które ani rzeczywiście wpłynęły, ani rzeczywiście wydanymi były.

Zdaniem komisji budżetowej korzyść ta daleko prościej osiągniętą być może przez utworzenie osobnego konta dla zaliczek z funduszu krajowego pobieranych lub funduszowi krajowemu zwracanych, tak aby przez osobne zestawienie tych sum nie mieszały się ze zwyczajnymi rozchodami i przychodami funduszy szpitalnych.

Przechodząc do pojedynczych pozycji, z których się ta suma 87.551 zł. 82 ct. składa, pozostaje 53 221 zł. 82 ct. jako dług w miarę możliwości funduszowi krajowemu zwrócić się mający. Spłacanie stopniowe długów stanie się możliwym już przez zaprowadzone i zaprowadzić się mające oszczędności, a chociaż rok ten wykazuje jeszcze niedobór, pochodzi to ztąd przeważnie, że przy zmianie systemu zaszła potrzeba zakupienia wielu przedmiotów jak na przykład wszystkich przyborów kuchennych. W innych latach wydatki te nie powtórzą się, a po wyprowadzeniu chorych obłąkanych do zakładów w Kulparkowie ubędzie z rubryki rozchodów bardzo znaczna suma za czynsz najmu na filie szpitalne przeszło 7.000 zł. rocznie.

Uzasadnienie niedoborów z lat 1871 i 1872 tak co do ich przyczyn jako i natury, nie jest przedmiotem niniejszego sprawozdania, ponieważ jednak niedobór istnieje, pokrytym być musi zaliczką z funduszu krajowego.

Jeżeli zasady powyżej określone przyjęte będą, odpada tem samem potrzeba tworzenia dla zakładów szpitalnych kapitału obrotowego.

Z tych wszystkich powodów komisya uprasza, Wysoki Sejm raczy uchwalić wnioski jak obok umieszczone.

Lwów dnia 29. Listopada 1872.

Potocki
Przewodniczący.

Wodzicki
Sprawozdawca.

Uchwała

z dnia

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem:

1. Nad wnioskiem Wydziału krajowego pożyczki 160.000 zł. z funduszu krajowego na potrzeby szpitalu powszechnego przechodzi na teraz do porządku dziennego.
  2. Poleca zamieszczenie w budżecie na rok 1873. sumy 24.000 zł. w. a. tytułem zaliczki do funduszu szpitalu lwowskiego na pokrycie niedoborów z lat 1871. i 1872. bez przesądzania praw funduszu krajowego do zwrotu przez gminę miasta Lwowa należności jakie okażą się przy ostatecznem tej sprawy załatwieniu.
  3. Upoważnia Wydział krajowy do użycia sumy 18.800 zł. w. a. pozostałej ze sprzedaży kapitałów funduszy oddziałów chorych i położnic szpitalu lwowskiego do przebudowania kanałów i wystawienia nowej pralni i łazienek przy gmachu szpitalnym z uwzględnieniem w wykonaniu tych robót warunków jak największej oszczędności.
  4. Poleca Wydziałowi krajowemu utworzenia osobnego conta dla zaliczek dawanych lub spłacanych funduszowi krajowemu.
  5. Poleca Wydziałowi krajowemu, aby wszelkie przedłożenia uzasadniające potrzebę nowych budowli lub rekonstrukcyi przenoszących kwotę 10.000 zł. uzupełnione były planem robót wykonąć się mających, i dokładnymi kosztorysami.
  6. Poleca Wydziałowi krajowemu podjęcie na nowo i przeprowadzenie rokowań, celem ostatecznego uporządkowania stosunków z miastem, w sprawie szpitalu powszechnego we Lwowie.
-

